

Zienswijze MER Diemen



Datum: 30/1/2024

Afz: Cooperatie De Windvogel en Cooperatie DiemerWind

Betreft: Milieueffectrapport Windenergie Diemen

Geacht college,

De coöperaties De Windvogel en DiemerWind zijn blij met deze nieuwe stap in de ontwikkeling van windenergie in de gemeente Diemen. Het MER ziet er grondig uit, alle milieueffecten zijn in meer of mindere mate onderzocht. We zijn voorstander van het voorstel van het college om alle vier de windzoekgebieden voor te leggen aan de raad, om nader te onderzoeken middels een projectMER, en om te komen tot een zo optimaal mogelijk ingerichte opstelling met zo min mogelijk hinder en zoveel mogelijk profijt voor de omgeving. We zien dat een windpark met vier windmolens voor een zeer beperkt aantal mensen extra geluidhinder oplevert ten opzichte van twee windmolens, maar wel zeer veel meer stroom oplevert.

Wij willen met deze zienswijze een aantal aandachtspunten meegeven ter overweging om aan het PlanMER toe te voegen danwel om in het ProjectMER proces op te pakken:

1. Uitvoerbaarheid (Financierbaarheid)

Het is een gegeven dat we met een hoogtebeperking voor de windturbines te maken hebben. Het gevolg daarvan is dat er kleinere turbines komen met minder energieopbrengst. Vorig jaar zag het er naar uit dat er geen businesscase mogelijk was door deze hoogtebeperking. In 2023 is er een nieuwe SDE-categorie voor hoogtebeperkte windturbines bijgekomen, waardoor er wel een businesscase mogelijk is. De vraag is of deze categorie er in 2024 en 2025 nog steeds zal zijn. Voor initiatiefnemers is het een groot risico: als deze hoogtebeperkte SDE er niet is, dan is een andere vorm van financiering nodig om de windmolens rendabel te maken. Voor ons als initiatiefnemers is het daarom van belang om vaart te maken met de projectontwikkeling en de vergunningverlening, zodat nabije SDE-rondes gehaald kunnen worden.

2. Integrale benadering

In eerder gesprekken en zienswijzen hebben wij al aangegeven voorstander te zijn een integraal landschappelijk ontwerp. Niet alleen vanuit landschappelijk oogpunt maar ook vanwege het betrekken van omwonenden. Daarom is het van belang om de Amsterdamse zoekgebieden mee te nemen in het MER, danwel de Amsterdamse MER naast die van Diemen te leggen om milieueffecten op de omgeving integraal te kunnen beoordelen. Wij kunnen hier niet vaak genoeg op hameren, als dit niet goed geborgd is, is geen gemeentegrens-overschrijden project mogelijk. Daarnaast levert het vertraging op wanneer studies opnieuw gedaan moeten worden, *wanneer bijvoorbeeld blijkt dat een lijnopstelling langs het Amsterdam Rijn kanaal op Diemens grondgebied doorgaand naar Amsterdams grondgebied een goede optie zou blijken*. Ook indien de gemeente Gooise Meren nog opties open heeft staan, verzoeken wij deze ook mee nemen. Overigens zijn wij er voorstander van dat het MER ook toekomstige woningbouw meeneemt en hier de integraliteit opzoekt.

Om de reden van integraliteit zoeken de coöperaties in de regio elkaar op om samen te werken waar mogelijk. De Windvogel, DiemerWind, de Amsterdamse coöperaties, Duurzaam Weesp en Wattnu hebben allen contact met elkaar om gezamenlijke ontwikkeling te verkennen en de omgeving optimaal te laten profiteren. Wij vinden het belangrijk dat de omgeving goed betrokken wordt, dat de omgeving zeggenschap krijgt middels lokaal

eigendom en dat iedereen in de omgeving van de windmolens de gelegenheid kan krijgen om financieel te participeren.

3. Slagschaduwnorm 1 uur per jaar contour inzichtelijk maken

Voor het Amsterdamse windpark NoorderIJplas heeft de Omgwingsdienst lokale normen opgesteld. Voor slagschaduw heeft zij een norm voorgeschreven van maximaal 1 uur per jaar. Dit heeft een flink effect op de businesscase, ongeveer een derving van 1%. Het is van belang om deze 1-uurs norm ook in Diemen mee te nemen in het MER zodat bezien kan worden wat het effect is op de omgeving en op de energie opbrengst. Nu zijn in het MER opgenomen: 0 uur, 5.40 uur en 10 uur contouren.

4. Maak maatregelen voor mitigatie van geluid en slagschaduw voor het voorkeursalternatief inzichtelijk

In het MER staat: *“Om de impact van windturbines op de leefomgeving te verminderen zijn diverse maatregelen te treffen. Stilstandvoorzieningen om slagschaduw te beperken of uilenveren om geluidemissies te verminderen zijn goede voorbeelden van maatregelen die zorgen voor minder hinder. Deze maatregelen zijn niet doorslaggevend voor de keuze voor een alternatief, doordat dit toepasbaar is bij alle alternatieven.”*

Vanuit de ogen van initiatiefnemers zijn deze maatregelen juist wel van invloed op de keuze voor het voorkeursalternatief. Namelijk het alternatief met vier windmolens produceert in zijn geheel meer geluid dan de alternatieven met minder windmolens, maar wanneer een stille draaimodus wordt toegepast kan het geluid in zijn geheel verminderd worden, waardoor de verhouding geluid/opbrengst gunstiger uitpakt dan bij de alternatieven met minder windmolens. Deze mitigatie kan ook in het projectMER worden meegenomen.

5. Lokaal eigendom

De coöperaties zijn het niet eens met de definities over Lokaal eigendom en Financiële participatie uit het Memo “Beleidsonderzoek kansen lokaal eigendom gemeente Diemen”. We willen de gemeente erop wijzen dat alleen mede-eigenaarschap (middels een coöperatie) tot echt lokaal eigendom leidt en de andere vormen van financiële participatie niet.

Financiële participatie is echt iets heel anders dan lokaal eigendom. Met eigendom is ook de **zeggenschap over de windturbines geregeld**. Met zeggenschap zit je als burger aan de knoppen, kun je hinder beperken en de opbrengsten eerlijk delen. Daarom zijn we voorstander van 100% lokaal coöperatief eigendom.

Met de vier vormen (Mede-eigenaarschap / Financiële deelneming / Gebieds-/omgevingsfonds / Omwonendenregelingen) zijn wij bekend en die passen wij toe. Wij zien lokaal eigendom alleen in de vorm van (mede-)eigenaarschap als een succesvolle manier om de omgeving te laten meeprofiteren en aan de knoppen te laten zitten. De andere drie vormen zijn alleen financieel van aard en kunnen uiteraard door een coöperatie worden ingezet, maar ze dekken niet de lading van het lokaal eigendom waarbij de zeggenschap over de windmolens is geborgd via een coöperatie waarbij leden samen besluiten nemen over de ontwikkeling, de exploitatie en de opbrengsten.

6. Lokaal eigendom verankeren in beleid

Wij onderschrijven de conclusie in het Memo “Beleidsonderzoek kansen lokaal eigendom gemeente Diemen” dat lokaal eigendom opgenomen kan worden in het ruimtelijk gemeentelijk beleid. Waar wij het echter niet mee eens zijn, is dat niet geëist zou kunnen worden dat de initiatiefnemer daadwerkelijk het genoemde doel dienen te behalen, maar wel dat de initiatiefnemer moet aantonen hoe is getracht invulling te geven aan lokaal eigendom.

In tegenstelling tot wat in de Memo van Royal Haskoning staat vermeld, hebben gemeenten wel degelijk mogelijkheden om voorwaarden te stellen aan de initiatiefnemers. Dit gebeurt al in vele gemeenten waaronder Amsterdam. Gemeenten hoeven alleen aanvragen in behandeling te nemen die aan de toetsingskaders voldoen of kunnen het initiatief kiezen dat het beste aansluit bij de voorwaarden. In de later te sluiten Anterieuere overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer kunnen deze afspraken nog eens bevestigd worden. Vele gemeenten werken al op deze manier.

7. Een pleidooi voor een efficiënte projectontwikkeling

Diemen wil in 2030 een bijdrage leveren aan de opwek van duurzame energie in het kader van de RES. Daarom wijst Diemen zoekgebieden aan voor windenergie. Windenergie is nodig om een bijdrage te leveren, omdat met windenergie grote hoeveelheden stroom opgewekt kunnen worden op een klein oppervlak. Een moderne windmolen wekt evenveel stroom op als 25 hectare zonnenveld. Wanneer de gemeente serieus werk wil maken van opwekking van windstroom in 2030, is een realistische projectplanning nodig waarbij de ruimtelijke besluiten zijn afgestemd met de ontwikkelende partij. Om dubbelwerk aan onderzoek en dubbele kosten te voorkomen is een goede samenwerking nodig. Een voorbeeld is het natuuronderzoek dat is uitgevoerd voor het PlanMer. Dit onderzoek zou ook voor het projectMER geschikt kunnen zijn als het volledige tellingen bevatte, wat verdergaat dan de nu verrichte een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling. Het natuuronderzoek voor het ProjectMER zal alsnog opgestart moeten worden, wat een jaar gaat duren. De coöperaties willen graag toekomstig onderzoek en de projectplanning op elkaar afstemmen teneinde de duurzame opwek in 2030 ook echt te realiseren. *Er is geen tijd te verliezen.*